

Zorg anders organiseren

Nederlanders worden ouder en hebben vaak meer chronische aandoeningen tegelijkertijd. De overheid wil dat burgers zolang mogelijk thuis blijven wonen en daar zorg krijgen. Ondertussen stijgen de kosten in de gezondheidszorg. Hoe gaat de huisarts deze problemen het hoofd bieden? Meer praktijkondersteuners inzetten? Of investeren in een verpleegkundig specialist of physician assistant?

Tekst | Regi van der Burgt

'We moeten de zorg in de eerstelijns anders gaan inrichten', zegt Emmy Derckx, directeur van de stichting Kwaliteit en Ontwikkeling Huisartsenzorg. 'Anders kunnen patiënten straks niet meer bij de huisarts terecht. Taakherschikking biedt wellicht uitkomst, temeer daar niet iedere klacht door de huisarts behandeld hoeft te worden.' Sinds de Raad voor

ieders kwaliteiten.' Maar hoe organiseer je dat? Ga je als huisarts je POH-formatie uitbereiden, investeer je in een physician assistant (pa) of verpleegkundig specialist (vs)?

Hulpmiddel

Stichting KOH ontwikkelde samen met het Nivel en MUCM+ een instrument dat helpt bij het maken van keuzes

van praktijkgegevens, zoals het aantal ingeschreven patiënten, contacten, verrichtingen en fte's van medewerkers. Door de productiviteit van de praktijk te vergelijken met landelijke cijfers volgt een prognose voor de te verwachte groei van het aantal consulten. Als tweede stap maak je een analyse van de praktijk: wat zijn de belangrijkste kenmerken van de zorgvragen, sluit het zorgaanbod aan op de vraag en wat zijn kansen in de financiering. In de derde stap verzamel je informatie over alle mogelijk functies in een huisartsenpraktijk, bijvoorbeeld POH, POH GGZ, vs en pa. Wat doen ze, welke

'De Skill Mix Analyse helpt bij het maken van keuzes'

de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) taakherschikking in 2000 definieerde, probeert de stichting dit onderwerp concreet te maken.

Anders organiseren

'Je kunt de zorg in de praktijk slimmer organiseren door andere professionals in te zetten', stelt Derckx. 'Als team ben je dan verantwoordelijk voor de patiëntenzorg.' Voorbeelden hiervan zijn de praktijkondersteuners somatiek en GGZ. 'De juiste zorgvraag op het juiste moment bij de juiste zorgverlener is het uitgangspunt bij taakherschikking. Waarom naar een dure huisarts gaan als een praktijkondersteuner of doktersassistente net zo goed hulp kan bieden? Je doet zo veel meer recht aan

voor de inzet van personeel in de huisartsenpraktijk. De Skill Mix Analyse is een hulpmiddel om de toekomstige zorgvraag en het benodigde personeel met verschillende competenties op elkaar af te stemmen. Huisartsen of managers van gezondheidscentra kunnen de Skill Mix Analyse gebruiken als zij grote veranderingen verwachten. Bijvoorbeeld meer patiënten, meer ouderen of een huisarts die met pensioen gaat. Ook kan het hulpmiddel worden ingezet om het personeelsaanbod in de praktijk beter op elkaar af te stemmen.

Vier stappen

Het instrument bestaat uit vier stappen. De eerste stap is het invullen

Skill Mix Analyse

Skill Mix Analyse Huisartsenvoorziening vind je op <http://skillmix.nivel.nl/skill/index>. Stichting KOH ontwikkelde het instrument samen met het NIVEL, Maastricht UMC+ en TRANZO met subsidie van het ministerie van VWS, Brabant Medical School, Provincie Noord-Brabant, Stichting Robuust en zorgverzekeraars CZ en VGZ.

opleiding hebben ze gevolgd, welke patiëntengroepen zien ze en hoeveel tijd besteden ze aan niet patiëntgebonden

taken. In de laatste fase worden stap twee en drie met elkaar gecombineerd. De gebruiker geeft aan hoe hij denkt dat de verschillende functies een rol kunnen spelen in het laten aansluiten van zorgvraag en aanbod. Kan de doktersassistente, vs of pa bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan nieuwe ketenzorgprogramma's of het opvangen van extra zorgvragen van ouderen.

Verpleegkundig specialist en physician assistant

In de Skill Mix Analyse is ook een rol weggelegd voor de vs en pa. Dit zijn relatief nieuwe functies in de

huisartsen op te vangen', vertelt Derckx. 'Waar de POH zich richt op patiënten met chronische ziekten, behandelen de master opgeleide vs en pa, net zoals een huisarts, veel voorkomende

'Taakherschikking doet veel meer recht aan ieders kwaliteiten'

klachten. Denk aan luchtweginfecties, allergische rhinitis, hoofdpijn, klachten van het bewegingsapparaat of huidaandoeningen. Ze nemen

voor te schrijven'. In Nederland zijn ongeveer honderdveertig verpleegkundig specialisten en vijftig physician assistants werkzaam in een huisartsenpraktijk. Meer informatie over

deze functies vind je in de derde stap van de Skill Mix Analyse.

Laten nadenken

Het instrument is geen invuloefening waar aan het einde een ideaal personeelsplaatje uitrolt. 'De Skill Mix Analyse laat je nadenken over dingen die je bij de besluitvorming moet betrekken. Het instrument daagt uit om anders te denken en geeft voorbeelden van een andere taakverdeling. Maar de gebruiker moet wel zelf blijven nadenken en inschattingen maken. Iedere praktijk is in zorgvraag en aanbod uniek.'

Verder ontwikkelen

Het nadenken over een optimale inzet van personeel en de beste 'skill mix' staat nog in de kinderschoenen. Het instrument is een eerste handvat. De komende jaren worden gebruikt om het hulpmiddel verder te ontwikkelen. Een belangrijke inspiratiebron zijn ervaringen van gebruikers uit het veld. Iedereen met suggesties of feedback kan deze sturen aan skillmix@nivel.nl. ■

Stichting KOH

Stichting Kwaliteit en Ontwikkeling Huisartsenzorg (KOH) is een landelijk kenniscentrum voor taakherschikking in de eerstelijns. De stichting begeleidt innovatieve projecten op dit terrein en adviseert en faciliteert bij organisatievraagstukken.



huisartsenpraktijk. 'Een manager kan overwegen om een vs of pa aan te stellen om bijvoorbeeld de werkdruk bij

dus taken over van de huisarts en niet die van de POH. Ze hebben een wettelijk bevoegdheid om medicijnen